

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre la impremta del Quixot a LletRA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/edicio/la-impremta-del-quixot> >

 La impremta del Quixot
Manuel Llanas (Universitat de Vic)

Som al capítol LXII de la segona part de la novel·la. El protagonista, arribat a Barcelona, on l'hostatja Antonio Moreno, acaba de presenciar el fantàstic episodi del cap parlant. En un moment determinat, a don Quixot li ve de gust de passejar pel carrer a peu, sense presses i si fos possible passant desapercebut:

Diole gana a don Quijote de pasear la ciudad a la llana y a pie, temiendo que si iba a caballo le habían de perseguir los mochachos, y, así él y Sancho, con otros dos criados que don Antonio le dio, salieron a pasearse.

Sucedió, pues, que yendo por una calle alzó los ojos don Quijote y vio escrito sobre una puerta, con letras muy grandes: "Aquí se imprimen libros", de lo que se contentó mucho, porque hasta entonces no había visto emprenta alguna y deseaba saber cómo fuese. Entró dentro, con todo su acompañamiento, y vio tirar en una parte, corregir en otra, componer en esta, enmendar en aquella, y, finalmente, toda aquella máquina que en las emprentas grandes se muestra. Llegábase don Quijote a un cajón [cada una de les seccions de la impremta, centrada al voltant d'una caixa tipogràfica] y preguntaba qué era aquello que allí se hacía; dábanle cuenta los oficiales; admirábase y pasaba adelante. Llegó en esto a uno y preguntóle qué era lo que hacía. El oficial le respondió:

-Señor, este caballero que aquí está -y enseñóle un hombre de muy buen talle y parecer y de alguna gravedad- ha traducido un libro toscano en nuestra lengua castellana, y estoyle yo componiendo, para darle a la estampa.

L'animat col·loqui subsegüent amb el traductor sobre les virtuts de la traducció, don Quixot l'amplia amb preguntes com aquesta: "*Pero dígame vuestra merced: este libro ¿imprímese por su cuenta o tiene ya vendido el privilegio a algún librero?*" El diàleg s'embrancha aleshores a denunciar els tripijocs d'impressors i llibreters, sols o conxorxats, per enganyar l'autor, per més que, en aquest cas, es tracti d'un traductor (el qual, com hem vist exemplificat en Joan Boscà al segle XVI, gaudia de plens drets d'edició atès que l'autor era estranger). Heus aquí la resposta del traductor a la pregunta i la continuació i el final de la conversa:

-Por mi cuenta lo imprimo -respondió el autor- y pienso ganar mil ducados, por lo menos, con esta primera impresión, que ha de ser de dos mil cuerpos [exemplars], y se han de despachar a seis reales cada uno en daca las pajas [en un tancar i obrir d'ulls].

-¡Bien está vuesa merced en la cuenta! -respondió don Quijote-. Bien parece que no sabe las entradas y salidas de los impresores y las correspondencias que hay de unos a otros. Yo le prometo que cuando se vea cargado de dos mil cuerpos de libros vea tan molido su cuerpo, que se espante, y más si el libro es un poco avieso y nonada picante.

-Pues ¿qué? -dijo el autor-. ¿Quiere vuesa merced que se lo dé a un librero que me dé por el privilegio tre maravedís, y aun piensa que me hace merced en dárme los? Yo no imprimo mis libros para alcanzar fama en el mundo, que ya en él soy conocido por mis obras: provecho quiero, que sin él no vale un cuatrín [moneda de poc valor] la buena fama..

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre la impremta del Quixot a LletRA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/edicio/la-impremta-del-quixot> >

Aquestes invectives contra impressors i llibreters, filles segurament d'experiències amargues que hi va tenir, Cervantes les prodiga en altres de les seves obres. Sobre els segons, al *Persiles* reprèn les mateixes censures que acabem de llegir, i sobre els primers, els impressors, en una de les *Novelas ejemplares*, *El licenciado Vidriera*, hi afegeix encara la denúncia següent:

[...] *los melindres que hacen cuando compran el privilegio de un libro, y de la burla que hacen a su autor, si acaso le imprime a su costa, pues en lugar de mil y quinientos, imprimen tres mil libros, y cuando el autor piensa que se venden los suyos, se despachan los ajenos.*

Tot fa pensar que les relacions del gran escriptor amb impressors i llibreters mereixerien una monografia, de la qual ara només toquem un aspecte: la impremta que apareix en el *Quixot*. La crítica ha sostingut i sosté que la descripció tot just transcrita correspon a l'obrador tipogràfic de [Sebastià Cormellas](#) pare, natural d'Alcalà de Henares com Cervantes i probablement conegut d'ell. Es tracta de la hipòtesi més versemblant, falcada a més pel fet que l'escriptor devia freqüentar aquella impremta durant l'única estada segura que va fer a Barcelona, l'estiu de 1610. Aquesta mateixa data de la visita de Cervantes desautoritza l'opinió de Lluís C. Viada i Lluch (basada en una colla d'arguments no gens convincents), per a qui la impremta del *Quixot* era la de Pere Malo.

Copyright text © 2002 Manuel Llanas i Gremi d'Editors de Catalunya. Reproduït amb permís

Biobibliografia

Bibliografia

 WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

<http://cataleg.bnc.cat/>

 WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://www.gencat.net/slp/vtls24/catalan/index.html>

 WEB: Per llegir a Internet (BVJLV)

<http://lluisvives.cervantesvirtual.com/FichaObra.html?Ref=7986&portal=1>

 WEB: Articles sobre l'editorial (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Quixot&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

Comentaris

Crítica

 WEB: La impremta barcelonina del Quixot

Article sobre l'edició barcelonina a la revista *Barcelona Metròpolis Mediterrània*, núm. 60 (hivern 2003).

http://www.bcn.es/publicacions/b_mm/bmm60/bmm60_qc54.htm

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre la impremta del Quixot a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/edicio/la-impremta-del-quixot> >

PDF: "La mania cervàntica..."

...Les traduccions del *Quixot* al català", de Montserrat Bacardí i Imma Estany, publicat a *Quaderns: revista de traducció*, núm. 3 (1999).

http://www.google.es/url?sa=t&source=web&ct=res&cd=1&ved=0CBUQFjAA&url=http%3A%2F%2Fddd.uab.cat%2Fpub%2Fquaderns%2F11385790n3p49.pdf&rct=j&q=%22la+mania+cerv%C3%A0ntica%22&ei=cxTyS_ORF6K60gTi5_GSDQ&usg=AFQjCNELPj7xq5EIsI6TI4-jWx8ksaNhzg

PDF: Els gravats de Gustave Doré

Tots els gravats amb què Gustave Doré va il·lustrar el *Quixot*.

http://www.gasl.org/refbib/Dore__Don_Quijote.pdf

WEB: La biblioteca de Don Quijote

Fragments dels capítols VI i VII acompanyats d'alguns gravats de Gustave Doré.

<http://www.llibrevell.cat/wp/la-biblioteca-de-don-quijote/>

---

diversos

WEB: "Els episodis catalans del Quixot"

Informació sobre aquesta conferència realitzada per Manuel Llanas amb motiu dels 400 anys de la primera edició.

<http://www.artsilletes.org/materials/materials025quixotbcn.htm>
